

INFOBULLETIN

NADAČNÍHO FONDU OBĚTEM HOLOCAUSTU

Vydává Nadační fond obětem holocaustu jako informační periodikum určené partnerským organizacím a žadatelům o nadační příspěvek. Adresa kanceláře: Legerova 22/1854, 120 00 Praha 2. Tel.: 224 261 615. Fax: 224 262 563. E-mail: neumannova@fondholocaust.cz; www.fondholocaust.cz

1/2004

NFOH je založen dle zákona č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech a zapsán v nadačním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze v oddílu N, vložce číslo 344, den zápisu 31. července 2000. IČ: 26189381

Vážení a milí čtenáři,

přinášíme Vám první Infobulletin NFOH v tomto roce a doufáme, že Vás zastihne již v opravdovém jaru, teple a slunci, které už všichni potřebujeme. Toto číslo představuje alespoň některé zajímavé projekty (z mnoha desítek), které jsou úspěšně realizovány za podpory NFOH a jež stojí určitě za Vaši pozornost.

Rádi bychom Vás seznámili s ojedinělým projektem Židovské obce v Plzni – památníkem obětem holocaustu nazvaném „Zahrada vzpomínek“, který byl vytvořen za účasti plzeňské veřejnosti při akci „Napiš jedno jméno“. U tohoto projektu mě vždy napadne, že by se plzeňští tvůrci třeba nebránili nějakým následovníkům...?

Navazujeme na informaci o Centru Rafael (psychoterapeutické pomoci jedincům i rodinám strádajícím následky holocaustu) uveřejněnou v našem prvním Infobulletinu a představujeme psychologickou studii PhDr. Martina Mahlera „Mezigenerační přenos zkušeností holocaustu, židovské identity a židovské tradice v rodinách poznamenaných touto tragédií“.

Chceme Vám přiblížit projekt záchranného výzkumu romských seniorů, pamětníků rasové perzekuce, který připomíná někdy opomíjený romský holocaust a také Vás pozvat na návštěvu Třince, kde jsme se zúčastnili slavnostního odhalení pamětní desky obětem holocaustu z řad místní komunity.

V dalším článku Vám s radostí přinášíme detailnější informace o prvních týdnech práce Agentury komplexní domácí péče „TIKVAH“ při Židovské obci v Ostravě, kterou jsme navštívili před několika dny.

Vzhledem k tomu, že Program na odškodnění fyzických osob za účelem zmírnování některých majetkových křivd se chýlí ke konci, rádi bychom Vám kromě čísel a statistik představili i příběhy, které za nimi stojí. Jako první vypráví John H. Konirsch, žijící nyní ve Francii.

Informace o Programu pro rekonstrukci, obnovu a zachování židovských památek obsahují jak aktuální sdělení o právě probíhajícím výběrovém řízení na podporu projektů v roce 2004, tak i ucelenou zprávu o projektu záchrany a obnovy židovských památek Federace židovských obcí v roce 2003.

V závěru ještě připojuji informaci z kanceláře NFOH – máme radost, že od 1. dubna mezi námi můžeme přivítat nového pracovníka Mgr. Jana Poloučka, jehož úkolem bude získávat další finanční prostředky na námi podporované aktivity a koordinovat komunikaci s dárci, veřejností i médií.

Přeji Vám krásné první jarní týdny.

Mgr. Jarmila Neumannová, výkonná ředitelka NFOH

Z obsahu bulletinu

Program podpory projektů v oblasti sociálně zdravotní péče	2
Představujeme agentury domácí péče: TIKVAH	4
Program na odškodnění fyzických osob	7
Příběh Johna H. Konirsche	7
Program pro rekonstrukci, obnovu a zachování židovských památek na území ČR	8
Záchrana a obnova židovských památek – projekt Federace židovských obcí v ČR	9
Pro vaši informaci	11

PROGRAM PODPORY

PROJEKTŮ V OBLASTI SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍ PÉČE SE ZVLÁŠTNÍM ZŘEATELEM K POTŘEBÁM TĚCH, KTERÍ PŘEŽILI HOLOCAUST, PROJEKTŮ SLOUŽÍCÍCH K DŮSTOJNÉ PŘIPOMÍNCE OBĚTÍ HOLOCAUSTU, VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT V OBLASTI JUDAISMU

V této rubrice bych vás, milí čtenáři, ráda seznámila s několika aktivitami, které NFOH v minulosti podpořil a které mě svým tématem zaujaly a úspěšnou realizací potěšily. Doufám, že zaujmou i Vás.

VÝSTAVA OSUDY ZMIZELÝCH

Jako první vám představuji projekt, který zaznamenal velký úspěch u široké veřejnosti. Je jím výstava *Osudy zmizelých*, kterou připravila Židovská obec v Plzni ve spolupráci s fotografem Státního památkového ústavu v Plzni panem Radovanem Koderou, který se stal jejím kurátorem. Vystaveny byly dokumenty a fotografie, které se podařilo shromáždit během pátrání po židovských spoluobčanech plzeňského regionu. Fotografie podávaly obraz o diskriminačních opatřeních z doby Protektorátu – o zákazech vstupu do různých podniků, výpovědích ze zaměstnání, nošení žluté židovské hvězdy, o přípravách transportů a o samotných deportacích – shlédnout zde mohli návštěvníci předvolávací lístky do transportu,

seznamy věcí, zavazadla. Dále o životě v Terezíně a o deportacích z Terezína, nebyly opomenuty ani fotografie konkrétních osob se stručným popisem jejich osudu, terezínské realie, budovy, nádraží, hřbitovy a další. Písemné a věcné dokumenty, jako například ukázky korespondence, různé úřední listiny, terezínské peníze, pracovní knížky a potravinové lístky, umožnily návštěvníkům výstavy si blíže představit život té doby.

Řada návštěvníků, zejména z Plzeňského kraje, ocenila regionální rozměr výstavy, která vypovídala o jejich bývalých sousedech a spoluobčanech. V rámci výstavy byl také zpřístupněn památník obětím holocaustu s názvem *Zahrada vzpomínek*, jenž byl vytvořen při akci *Napiš jedno jméno*, které se zúčastnili zejména dobrovolníci a studenti plzeňských škol.

Z výstavy *Osudy zmizelých*

Památník *Zahrada vzpomínek*

Památník tvoří více než 2600 kamenů, každý kámen je nadepsán jménem oběti umučené během holocaustu. Památník nese zároveň symboliku židovské tradice, kdy pozůstalí pokládají kamínky na hroby zemřelých. Díky této výstavě se mohli návštěvníci seznámit s průběhem, okolnostmi a důsledky rasové perzekuce a likvidace Židů z oblasti Plzeňska. Výstavu bylo možné poprvé shlédnout ve Staré synagoze v Plzni v červnu roku 2002 a pro velký úspěch byla opět otevřena v roce 2003.

Letos bude v prostorách plzeňské synagogy od června do září instalována (také za naší finanční podpory) výstava *Tady žili Židé*, která dokumentuje historii a současnost židovského osídlení v Plzeňském a Karlovarském kraji. Tuto výstavu připravuje rovněž pan Radovan Koder. Návštěvníci se tak budou moci seznámit s osudem židovských komunit a vybraných památek od doby uzavření Mnichovské dohody roku 1938, následné okupace, konce války, rozvoje socialismu až do současnosti. Tímto jste srdečně zváni!

STUDIE MEZIGENERAČNÍ PŘENOS ZKUŠENOSTÍ HOLOCAUSTU, ŽIDOVSKÉ IDENTITY A ŽIDOVSKÉ TRADICE V RODINÁCH POZNAMENANÝCH TOUTO TRAGÉDIÍ

Následujících pár řádků bych chtěla věnovat projektu studie *Mezigenerační přenos zkušeností holo-*

caustu, židovské identity a židovské tradice v rodinách poznamenaných touto tragédií, který připravilo občanské sdružení D-centrum a jehož cílem bylo zaznamenání stavu prožívání židovské identity, rodinných tradic a zvyků, a dále studie přenosů traumatických zážitků a vzpomínek tří generací rodin ovlivněných tragédií holocaustu. Výsledkem projektu je poměrně rozsáhlá psychoanalytická studie, jejímž autorem je PhDr. Martin Mahler.

V poslední době je zaznamenán vyšší zájem o problematiku přenášení válečných traumat. Válečné události mají dopad i na potomky těch, kteří se stali oběťmi nacistické perzekuce pro svůj židovský původ. Tito lidé se sami označují za „druhou generaci holocaustu“ a je zřejmé, že jsou osudy svých blízkých poznamenaní. Studie byla vytvořena kvalitativní metodou sběru informací. Bylo uskutečněno několik interview s přeživšími holocaustu, s jejich přímými potomky a také s třetí generací v těchto rodinách. Bylo zjištěno, že tato, jak ji PhDr. Martin Mahler nazývá, „rodinná ideologie holocaustu“, je sdílena všemi lidmi napříč generacemi a významně určuje způsob, jak si doma, v rodinách o holocaustu povídají.

Získané poznatky by měly být užitečné zejména odborníkům, kteří se prakticky věnují členům židovské komunity – psychologům, lékařům, sociálním pracovníkům, učitelům, ale také např. etnografům, antropologům a kulturologům.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM ROMSKÝCH SENIORŮ, PAMĚTNÍKŮ RASOVÉ PERZEKUCE

Dalším příspěvkem je informace o projektu, který bude uskutečněn během roku 2004 a který je, myslím, velmi důležitý nejen pro romskou etnickou menšinu, ale také pro naši majoritní společnost. V poslední době můžeme sledovat zvýšený zájem o Romy, o jejich způsob života, hodnoty, zvyky a také o jejich historii, která trpí nedostatkem historiografických pramenů. Také Romové se stali během druhé světové války oběťmi nacistické perzekuce. O romském holocaustu se mnohdy hovoří jako o „zapomenutém“, a proto jsem upřímně ráda, že Nadační fond obětem holocaustu tento projekt podpořil a pomůže tak přispět k uchování památky a prezentaci jedné z kapitol romských dějin.

Projekt je jednou z četných aktivit Muzea romské kultury v Brně. Jeho cílem je shromáždění výpovědí

romských pamětníků rasové perzekuce metodou „oral-history“. Tyto výpovědi jsou velmi hodnotným materiálem. Poskytují svědectví nejen o hrůzném období druhé světové války, ale také mnohdy i o tradičním životě konkrétních romských rodin před válkou. V rámci projektu se bude konat cyklus přednášek o dosavadním stavu výzkumu, a také vznikne publikace, která bude učena zejména školám, ale také široké veřejnosti. Součástí knihy budou kromě výpovědí pamětníků ucelené příběhy konkrétních osob a bohatá obrazová příloha obsahující nejen historické snímky, ale také snímky zaznamenané během samotného výzkumu.

Muzeum romské kultury na projektu spolupracuje s o. p. s. Člověk v tísní, která již v minulosti realizovala podobný projekt zaměřený na pomoc romským žadatelům o odškodnění za romský holocaust.

ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY V TŘINCI

Dne 23. března 2004 jsme se s ředitelkou NFOH Mgr. Jarmilou Neumannovou a kolegyní Ing. Gozel Khallyyeva zúčastnily slavnostního odhalení pamětní desky obětem holocaustu členů židovské komunity v Třinci, jejíž výrobu zčásti podpořil také náš nadační fond.

Autorem třinecké pamětní desky je akademický sochař Jan F. Kovář. Místo pro umístění desky bylo vybráno Ing. arch. Jaroslavem Klenovským v blízkosti místa, na kterém původně stávala třinecká synagoga. Úvodního slova se ujali místostarostka města Třince RNDr. Věra Palkovská a také místopředseda Židovské obce v Ostravě Ing. Michal Salomonovič, kteří pohovořili o historii židovské komunity jak ve městě Třinci, tak ve městech okolních. Předseda Židovské obce v Ostravě pan Peter Bachrach poděkoval všem, kteří se na přípravě a výrobě pamětní desky podíleli, a krátce zmínil další připravované aktivity Židovské obce v Ostravě. V závěru pamětní desku slavnostně odhalil.

I přes nepřízeň počasí se pietního aktu zúčastnilo mnoho lidí z řad pamětníků, zástupci města, členové Židovské obce v Ostravě a také dvě zástupkyně Židovské obce z polské Bielsko-Bialy.

Andrea Rezníčková
koordinátorka programu

tel.: 224 261 573, e-mail: reznickova@fondholocaust.cz

AGENTURY DOMÁCÍ PÉČE

PRO SENIORY ŽIDOVSKÝCH OBCÍ V OSTRAVĚ A BRNĚ MAJÍ ZA SEBOU PRVNÍ TÝDNY PRÁCE

Agentury domácí péče nově zřízené židovskými obcemi v Ostravě a Brně začaly na počátku roku 2004 poskytovat služby starší generaci svých členů formou komplexní domácí péče – tj. dodáním sociálních, pečovatelských a zdravotních služeb do domácího prostředí. Péče poskytovaná zdravotními sestrami, sociálními pracovníky a pečovateli umožní co nejdéle seniora doma, zvýší jeho nezávislost, bezpečí i např. omezí či zkrátí nutnost nemocniční péče.

Jak jsme vás již informovali v minulém vydání Infobulletinu NFOH, tato péče je hrazena z grantů německé Nadace „Erinnerung, Verantwortung und Zukunft“ uděleného Nadačním fondem obětem holocaustu na dvouletý projekt podpory profesionálních sociálních a zdravotních služeb pro seniory, členy židovských obcí v Praze, Brně a Ostravě, někdejší oběti nacionálně socialistického násilí. Nyní, ve chvíli, kdy jsme překonali složité přípravné kroky, bychom vás rádi informovali o konkrétní náplni práce jednotlivých agentur domácí péče.

V tomto čísle vám představíme Agenturu komplexní domácí péče „TIKVAH“ při Židovské obci v Ostravě, v příštích číslech se více dozvíte o brněnské agentuře domácí péče JAS (The Jewish Agency for Seniors) a pražské komplexní domácí péči EZRA.

AGENTURA KOMPLEXNÍ DOMÁCÍ PÉČE „TIKVAH“

Agentura byla zaregistrována na konci prosince 2003 a od počátku ledna 2004 její pracovníce (vedoucí, zdravotní sestra, 2 pečovatelské a sociální pracovníce) kontaktovaly potenciální klienty, představovaly se a nabízely služby agentury v oblasti sociální a zdravotní. Přicházejí za

Foto Tudor Hulubei (www.hulubei.net)

klienty domů po předchozí telefonické domluvě a jsou připraveny nabídku agentury vysvětlit, zodpovědět všechny dotazy a předat přehledný letáček popisující služby agentury „TIKVAH“. Při této návštěvě jsou vítáni i další členové rodiny klienta. Doposud bylo navštíveno téměř sedmdesát potenciálních klientů agentury, přibližně dvaceti z nich agentura poskytuje pravidelné sociální či zdravotní služby. Zájemci o služby jsou zejména z řad členů židovské obce (ŽO), ale i z řad členů Tereziánské iniciativy a Hidden Child.

Je důležité poznamenat, že konkrétní nabídce služeb předcházela studie poskytovatelů sociálně zdravotních služeb v regionu, dotazník pro členy ŽO (ke zmapování jejich představ a návrhů na činnost ŽO) a anketa cílená na zjištění potřeb členů ŽO v oblasti sociální a zdravotní péče.

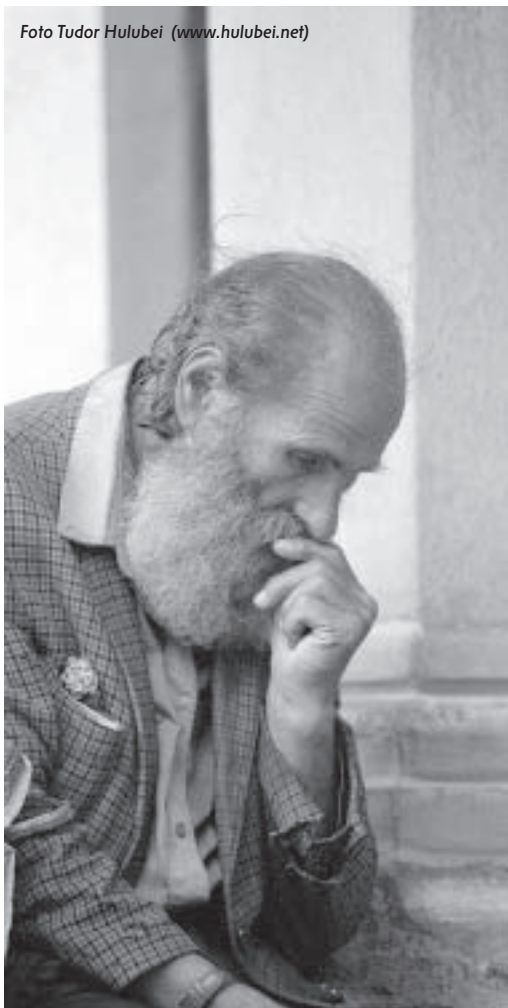
Ostravská agentura komplexní domácí péče „TIKVAH“ nabízí klientům i službu tísňové péče „Dorkas“ Slezské Diakonie. Uživatel služby nosí při sobě malý dálkový ovladač s tísňovým tlačítkem, které umožňuje z jakéhokoli místa v bytě spojení s centrálním dispečinkem, kde

pracují kvalifikované zdravotní sestry, které přivolají adekvátní pomoc. Nastavený systém reaguje i při absenci pohybu v bytě.

V pondělí 22. března jsem při návštěvě agentury „TIKVAH“ měla možnost poprvé se setkat s jejími pracovníky a slyšet jejich první zkušenosti s prací se seniory, přeživšími holocaust. Z pohledu pracovníka nadačního fondu, který se snažil peníze na péči získat, určit pravidla, dbát na dodržení zákonů a norem kvality a finanční prostředky odpovědně rozdělit, je po devatenáctiměsíčním úsilí obrovskou radostí vidět peníze z přiděleného grantu „proměněné“ nejen

v příjemně zařízené prostory agentury v prvním patře sídla ostravské židovské obce, ale především v živé lidi – kvalifikované pracovníce, které se nerušeně mohou věnovat péči o seniory. Při rozhovoru se zdravotní sestrou Miluší Hulovou a sociální pracovnící agentury Libuší Čončkovou jsem viděla jejich velké zaujetí pro práci se seniory i motivaci dozvědět se formou dalšího vzdělávání o tématu práce s přeživšími holocaust více.

Na závěr jsem položila tři otázky vedoucí agentury „TIKVAH“ Ivaně Kovaříkové.

● **Co se změnilo po zahájení práce agentury komplexní domácí péče „TIKVAH“?**

Péče začala být organizována systémově, je ucelená a koordinovaná. Nabízené služby mohou vycházet z potřeb klientů i možností agentury. Za těchto podmínek mohou být klienti ponecháni ve svém domácím prostředí bez jakýchkoliv obav.

● **Co bylo na počátku práce těžké?**

Presvědčit o potřebnosti a přínosu agentury pro klienty i obec – jak část představenstva, tak i některé klienty, získat kvalifikované pracovníky a vyřešit administrativní zátěž pro ŽO.

● **Jak reagovali oslovení klienti?**

Byli moc rádi, že k nim domů někdo ze ŽO přišel a zajímal se o jejich starosti. Byli nachystaní na uvítání návštěvy, připravili občerstvení, pozvali často i další členy rodiny a domlouvali se na další návštěvě a případné péči. Velmi si cenili služby nabízené agenturou židovské obce, ale například skutečnost, zda pečovatelka či sestřička má židovský původ, je zájmeno až ve třetím sledu.

Kontakt: Agentura domácí péče TIKVAH, Továrni 15, Ostrava-Mariánské Hory, tel.: 596 613 613, vedoucí: Ivana Kovaříková.

Mgr. Jarmila Neumannová
výkonná ředitelka NFOH

tel. 224 261 615, e-mail: neumannova@fondholocaust.cz

CENTRUM PRO KVALITU A STANDARDY V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH (CEKAS)

V první polovině ledna letošního roku zahájilo svou činnost Centrum pro kvalitu a standardy v sociálních službách (CEKAS) jako samostatný úsek Národního vzdělávacího fondu, o. p. s., který sídlí v Opletalově ul. 25, 110 00 Praha 1.

Více informací včetně nabídky služeb je k dispozici na www.cekas.cz.

Převzato z e-Infračního bulletinu SKOK

PROGRAM NA ODŠKODNĚNÍ

FYZICKÝCH OSOB ZA ÚČELEM ZMÍRŇOVÁNÍ NĚKTERÝCH MAJETKOVÝCH KŘIVD ZPŮSOBENÝCH OBĚTEM HOLOCAUSTU

Tento jednorázový program NFOH se pomalu, ale jistě blíží k závěru. Z přidělených 526 nadačních příspěvků v celkové výši 100 milionů korun zbývá vyplatit již jen 53 z nich. U těch NFOH čeká jen na zaslání podepsané smlouvy o nadačním příspěvku. Celkem tak na účty příjemců nadačních příspěvků bylo převedeno již 94 672 941,25 Kč.

Zeptaly jsme našich úspěšných žadatelů, zda by se s námi – vámi nechtěli podělit o svůj životní příběh. Jako první vám přinášíme příběh Johna H. Konirsche.

PŘÍBĚH JOHNA H. KONIRSCH

Můj dědeček Heinrich Konirsch se narodil 1. července 1864 ve Staňkovičích a oženil se s Marií Wagnerovou. Po mnoha útrapách v mládí dokázal před rokem 1900 založit v Děčíně firmu a stal se úspěšným podnikatelem. Měl celkem čtyři děti – mou tetu Franzí, tetu Julu, mého otce Fritze a strýčka Ernsta. Své děti vychovával podle židovské tradice. V roce 1907 se stal jedním ze zakladatelů synagogy v Podmoklech. V roce 1917 koupil dům v Dubí a o několik let později se do něj přestěhoval. V té době byly moje tety již provdané. Můj otec byl v roce 1920 povolán do první československé armády. Strýček Ernst odešel kolem roku 1927 do Francie a zůstal tam až do své smrti. Teta Franzí utekla v roce 1938 i s dětmi do Ameriky. Strýček Fritz se ženou a dětmi utekli v roce 1939 do Anglie. Dědeček zemřel v roce 1941 vyčerpáním poté, co musel jít pěšky téměř 45 kilometrů na velitelství Gestapa, kde ho donutili odevzdat rodinné šperky. Babička byla krátce poté zatčena a zemřela v Terezíně. Teta Julia a její dcera a syn strávili v Terezíně několik let. Teta se pak velmi nemocná odstěhovala do Izraele, kde o několik let později zemřela. Stejně tak zemřeli i moje sestřenice a bratranec. Moje sestra Doris Seldisová zemřela loni 20. března. Vychovala své dvě dcery v židovské víře, kterou cítí i ve svých vlastních rodinách. Moji prarodiče vždy dodržovali

Dětčinská synagoga

židovskou víru moderním způsobem a snažili se tak vychovat i celou rodinu.

John H. Konirsch, Francie

K tomu dodáváme: Pan Konirsch se narodil roku 1926 v Podmoklech, válečná léta strávil ve Velké Británii. V minulém roce se stal čestným členem Židovské obce v Děčíně – obce, kterou jeho dědeček spoluzakládal.

Bc. Ludmila Pocová
koordinátorka programu

tel. 224 262 563, e-mail pocova@fondholocaust.cz

Marta Novotná
pracovnice programu

tel. 224 261 615, e-mail novotna@fondholocaust.cz

PROGRAM PRO REKONSTRUKCI

OBNOVU A ZACHOVÁNÍ MOVITÝCH A NEMOVITÝCH ŽIDOVSKÝCH PAMÁTEK NA ÚZEMÍ ČR

Židovský hřbitov v Roudnici nad Labem byl zrekonstruován z prostředků poskytnutých NFOH.

Dne 26. ledna 2004 vyhlásil NFOH v rámci tohoto programu výběrové řízení pro rok 2004. Již dříve bylo Radou Federace židovských obcí (FŽO) projednáno, že z celkové vyčleněné částky 4 mil. Kč připadne 3,2 mil. Kč na projekty FŽO a 800 tisíc Kč na projekty jednotlivých židovských obcí. Do uzávěrky programu obdržel NFOH celkem 20 žádostí o podporu s celkovým požadavkem 13 685 822 Kč.

Pro vyhlášení připravil NFOH nový formulář žádosti, včetně seznamu povinných příloh a samostatného rozpočtového formuláře. Všechny tyto materiály jsou k dispozici na webových stránkách NFOH www.fondholocaust.cz.

Přijaté žádosti nyní převezme tým expertů pro rekonstrukci židovských památek pod záštitou FŽO, vyhodnotí je a předloží Radě FŽO, která projekty k podpoře doporučí. Konečné rozhodnutí je pak na správné radě NFOH, která zasedá 15. 4. 2004. O výsledku výběrového řízení budou všichni žadatelé vyrozuměni do 14. 5. 2004. S úspěšnými z nich pak budou co nejdříve uzavírány smlouvy o nadačním příspěvku a poskytnuté granty budou převedeny na jejich účty.

Bc. Ludmila Pocová
koordinátorka projektu

tel. 224 262 563, e-mail: pocova@fondholocaust.cz

ZÁCHRANA A OBNOVA ŽIDOVSKÝCH PAMÁTEK – PROJEKT FEDERACE ŽO V ČR

V průběhu r. 2003 byl uskutečněn další z krůčků směřujících k záchraně a postupné obnově rozsáhlého souboru židovských památek v České republice. Stejně jako v roce předchozím se týkal objektů ve vlastnictví Federace židovských obcí v ČR, zařazených do dlouhodobého projektu financovaného prostřednictvím NFOH. Projektu o to významnějšího, že se ve valné většině jedná o objekty nacházející se v územní působnosti židovských obcí, které nedostávají dostatečnými možnostmi ani prostředky a stav těchto památek tomu odpovídá.

Situace je totiž v určitých oblastech (zejména v severních a západních Čechách) předem dána, a to podstatně horším výchozím stavem (násilné devastace způsobené ještě nacisty), mnohem sporadickými a skromnějšími pokusy o údržbu a opravy v poválečném období a především ekonomickými možnostmi obcí, vytvořenými jako odraz výsledků v oblasti restitucí.

Památky, jejichž obnova je v rámci tohoto projektu prováděna, vybraly jednotlivé obce na základě svých dobrovolných rozhodnutí a pro usnadnění dalšího postupu je darovacími smlouvami vlastnický převod na FŽO. Do dnešního dne tak již bylo převzato 64 židovských hřbitovů, 6 synagog a 2 obecní domy. Organizací vlastních prací, jejichž zajišťováním a vším potřebným, co s tím souvisí, byla podobně jako v případě objektů Židovské obce v Praze pověřena Matana, a.s.

Konkrétní roční program činnosti byl stanoven na základě nejdůležitějších priorit, mezi něž patří především památková hodnota jednotlivých objektů, jejich ohroženost z hlediska stavebního stavu, riziko zhoršení v případě prodloužení prací, ohrožení vandalizmem a samozřejmě také celkové podmínky financování.

V roce 2003 tak směřovalo z prostředků NFOH na opravy památek ve vlastnictví FŽO 3,6 mil. Kč a bez zajímavosti jistě není skutečnost, že díky úsilí pracov-

Rekonstrukce hřbitova v Roudnici nad Labem.

Zrekonstruovaná synagoga v Ústěku byla slavnostně otevřena 10. září 2003 za přítomnosti izraelského velvyslance a rabína Karola Sídona a Jehudy Ješarima. Modlitba, která v synagoze během ceremonie zazněla, zároveň zahájila Nový rok podle židovského kalendáře.

níků Správy budov a hřbitovů společnosti Matana se k této sumě podařilo připojit z nejrůznějších dotací a grantů dalších 2,15 mil. Kč. Významnější práce se uskutečnily celkem na 42 hřbitovech, 3 synagogách a 1 obecním domě, přičemž k těm podstatným patřilo pokračování celkové rekonstrukce synagogy v Dolních Kounicích a Úsově, rabínského domu v Polné, dokončení desetileté rekonstrukce synagogy v Ústěku zakončené jejím slavnostním otevřením a zpřístupněním veřejnosti, pokračování obnovy hřbitovů v Budyni nad Ohří, Janovicích nad Úhlavou, Kojetíně, Kožlanech, Polici u Jemnice, Radouni u Štětí, nového i starého hřbitova v Roudnici nad Labem, Telči, Uherském Brodě, Ústěku, Znojme a některých dalších.

Za počiny pozoruhodné, pokud se týká architektury a uměleckého řemesla, lze bez uzardění pokládat restaurování interiérové malířské výzdoby s hebrejskými liturgickými texty, restaurování a opravy truhlářských, kamenických a kovářských prvků v synagoze v Dolních Kounicích (mimořádně cenná barokní stavba vystavěná v letech 1652–1656 spíše k letošnímu slavnostnímu otevření a zpřístupnění

veřejnosti), dokončení desetileté rekonstrukce synagogy v Ústěku (jedinečná věžovitá stavba vystavěná v r. 1794) se zajímavou expozicí věnovanou židovskému školství), pokračování dlouhodobých oprav doplněním truhlářských, kamenických a kovářských prvků v synagoze v Úsově (cenná pozdně barokní budova z r. 1783–1784), objev a úvodní průzkum značně poškozených dekorativních secco maleb (vzniklých zřejmě po rozsáhlém požáru v r. 1863) v rabínském domě v Polné, opravy náhrobků na zdevastovaných hřbitovech v Budyni nad Ohří (založen v r. 1787) a Ústěku (z poloviny 17. století) a konečně také úvodní etapa rozsáhlého záměru restaurování mimořádně cenného starého hřbitova v Roudnici nad Labem (založen v r. 1613), obsahujícího množství pozoruhodných náhrobků renesančního, barokního a klasicistního typu.

Uvedené výsledky zcela jasně a jednoznačně dokazují, že projekt probíhá úspěšně a podle původních předpokladů, o čemž je ostatně možné se na vlastní oči přesvědčit.

Ing. Mojmír Malý
zaměstnanec Matany a. s., spolupracovník NFOH

PRO VAŠI INFORMACI

AKTUÁLNÍ UZÁVĚRKY FONDŮ, KTERÉ POSKYTUJÍ FINANČNÍ PROSTŘEDKY V OBLASTECH BLÍZKÝCH PROGRAMU NFOH, DO KONCE ČERVNA 2004

● **Uzávěrka: 9. 4. 2004**

Název: Program obnovy kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí Moravskoslezského kraje

Vyhlašovatel: Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Kontakt: Petr Kačmarík
petr.kacmarik@kr-moravskoslezsky.cz
595 622 912

● **Uzávěrka: 21. 4. 2004**

Název: Grant na podporu reprezentace pražské kultury v zahraničí realizované ve době od 1. 7. 2004 do 31. 12. 2004

Vyhlašovatel: Magistrát hl. města Prahy
Kontakt: Jana Lapáčková
jana.lapackova@cityofprague.cz, 236 002 079

Název: Dvouletý grant na projekty oživující kulturní život v městských částech hl.m. Prahy

Vyhlašovatel: Magistrát hl. města Prahy
Kontakt: Jana Lapáčková
jana.lapackova@cityofprague.cz, 236 002 079

● **Uzávěrka: 26. 4. 2004**

Název: Veřejné kolo rozdělování nadačních příspěvků

Vyhlašovatel: Nadace Euronisa
Kontakt: Lydie Halamová
nadace@euronisa.cz, 485 251 953

● **Uzávěrka: 30. 4. 2004**

Název: Grantový program
Vyhlašovatel: Nadační fond pro vzdělávání
Kontakt: Helena Ackermanová
hackerman@isp.cz

Název: Podpora zahraničních kontaktů v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit v r. 2004

Vyhlašovatel: Ministerstvo kultury ČR
Kontakt: Ivana Vozková
ivana.vozkova@mkcr.cz, 257 085 259

● **Uzávěrka: 15. 5. 2004**

Název: Fond kulturního dědictví – Záchrana drobných památek místního významu
Vyhlašovatel: Nadace VIA
Kontakt: Lenka Bergmannová
lenka.bergmannova@nadacevia.cz, 233 113 370

● **Uzávěrka: 17. 5. 2004**

Název: Partnerství měst a občanů (2. kolo řízení)
Vyhlašovatel: Informační centrum neziskových organizací/Nadace Roberta Bosche
Kontakt: Heda Jungmanová
jungmanova@icn.cz, 224 239 876

● **Uzávěrka: 28. 5. 2004**

Název: Grantové programy v ob. kultury – 2004
Vyhlašovatel: Krajský úřad Pardubického kraje
Kontakt: Hana Vozábová
hana.vozabova@pardubickykraj.cz, 466 026 189

● **Uzávěrka: 31. 5. 2004**

Název: Nadační prostředky z NIF pro neziskové organizace z oblasti kultury
Vyhlašovatel: Nadace Český literární fond
Kontakt: Helena Hájková
nadace@nclf.cz, 222 560 081–2

● **Uzávěrka: 18. 6. 2004**

Název: Opomíjené památky 2004
Vyhlašovatel: Nadace Občanského fóra
Kontakt: akad. arch. Irena Bartošová
info@nadaceof.cz, 224 941 305

● **Uzávěrka: 30. 6. 2004**

Název: Projekty na 4. čtvrtletí roku 2004
Vyhlašovatel: Česko-něm. fond budoucnosti
Kontakt: dr. Tomáš Kafka, info@fb.cz, 221 610 106

Zdrojem informace je grantový kalendář nevládní neziskové organizace ECONNECT (www.granty.ecn.cz), kde také naleznete podrobnější informace.

PRO VAŠI INFORMACI

KNIHOVNA INSTITUTU TEREZÍNSKÉ INICIATIVY

Knihovna Institutu Terezínské iniciativy je zaměřena na tématickou oblast holocaustu, antisemitismu, pronásledování evropských Židů za druhé světové války a rasismu. V současnosti disponuje zhruba čtyřmi tisíci českých a zahraničních publikací. Knihovní fond je průběžně doplňován nejnovějšími publikacemi z tuzemských i zahraničních nakladatelství. Knihovna je pro veřejnost otevřena v pondělí, úterý, čtvrtek a pátek od 9 do 12 hodin.

Kontakt

Knihovna Institutu Terezínské iniciativy, Jáchymova 3 (2. patro), 110 00 Praha 1, tel. +420 222 319 212, e-mail: library@terezinstudies.cz, <http://www.terezinstudies.cz>.

INTERNETOVÉ STRÁNKY WWW.HOLOCAUST.CZ

Cílem stránek www.holocaust.cz je probuzení zájmu a šíření informací o pronásledování Židů a Romů za druhé světové války, výchova proti rasismu a antisemitismu. K tomu slouží stále se rozrůstající množství textů o dějinách holocaustu, dobových dokumentů, obrazových materiálů, svědectví pamětníků a odborných studií a článků.

Mgr. Tereza Štěpková
Institut Terezínské iniciativy

holocaust.cz

Internetové stránky o holocaustu, rasismu a antisemitismu

Obsah

ČESKO	chronologie, "Všeobecná akce židovské masy" v Praze, českých zemích, Terezín, pronásledování a genocida Romů, koncentrační tábory a ghetto, mučnická úroveň útlaku
EVROPA	odlišné praktiky odbojové, pomocná síť "štetec", odboj a další texty, filmy z Holocaustu, židovské občany, Terezínské muzeum, výstava, dokumenty, videa
VOJČASOVÝ	holocaust a českých vojskách, vojskárská svědectví, vzrostl holocaust, Terež Pápa
ACTIVITY	Aktivní věci, novinky, aktualizace holocaust.cz a stránky Zdravotní jazyk v tisku, výstava

Výročí

Vánoce z 8. března 1945 bylo v koncentračních táborech zavražděno 3 792 vězňů terezínského koncentračního tábora v Osvětimi-Birkenau.

Tracy Hirsch

Terezínské mučnické úroveň v Osvětimi-Birkenau

Vzpomínka na Růžku Šeb., r. 1917

Vzpomínka na Terezu Šeb., r. 1929

Vzpomínka na starostu Terezína z odbojové úrovně

Autoritativní svědectví: Dena Kondekova a J. Štetec o obojích ženách v úrovně - a předsedkyně K. Čestná

Alfred Frenzel Hirsch

✦ M. Frenzel, Česká akce v Osvětimi: film a literární svědectví